Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

KULTURHISTORISKE GLIMT

UDBLIK FRA DANMARKSHISTORIEN I VESTSKOVEN

Danmarkshistorien i Vestskoven

TIDSTAVLE

Periode	Underperiode	
		2009
Nyere tid	Nyeste tid	1960
		1660
	Renæssancen	1536
Middelalder	Senmiddelalder	1400
	Højmiddelalder	1200
	Tidlig middelalder	1050
Jernalder	Vikingetid	775
	Germansk jernalder	375
	Romersk jernalder	Kr. Fødsel
	Førromersk jernalder	500
Bronzealder	Yngre bronzealder	1100
	Ældre bronzealder	1700
Bondestenalder	Sen-neolistisk tid	2400
	Enkeltgravstid	2800
	Mellem-neolistisk tid	3200
	Tidlig-neolistisk tid	3900
Jæger og samler stenalder	Ertebøllekultur	5400
	Kongemosekultur	6800
	Maglemosekultur	9000
Ældste stenalder/ Palæolitikum	Ahrensburgkultur	10 000
	Brommekultur	11 500
	Federmesserkultur	12 000
	Hamburgkultur	

1 | Vestskoven

Vestskoven er anlagt på noget af landets ypperste landbrugsjord, som har været dyrket i årtusinder. Derfor er skoven fuld af spor fra menneskelig aktivitet.

Vestskoven er blevet til som følge af en folketingsbeslutning i 1967, og det første træ blev sat samme år. Hovedformålet var at etablere et rekreativt område for de meget hurtigt voksende byområder på Vestegnen. Forud var gået årtiers drøftelser på baggrund af den Grønne Betænkning fra 1936, atter forstærket af Fingerplanen fra 1947, der opererede med stor byvækst langs de eksisterende og planlagte jernbanelinjer.

Skovens planlæggere har taget udstrakt hensyn til det rekreative aspekt ved anlæggelse af stisystemer gennem et meget varieret og oplevelsesrigt landskab med sletter, søer og bakker.

Vestskoven dækker i dag et areal på ca. 1400 ha., hvoraf hovedparten ligger i Albertslund Kommune.

2 | Herstedhøje

Herstedhøje er som Vestskoven et nyt, menneskeskabt landskabselement. Allerede i 1900-årenes første halvdel begyndte planlæggere at tale om at tilføre Vestegnen nogle af de kvaliteter, som Nordegnen var så rig på: søer, bakker, skove og strande, idet man anså, at det var en mangel ved Vestegnen. Det var det naturligvis ikke; egnen var bare anderledes og rig på en anden måde. Men nu ligger de der med en imponerende højde af 67 meter over havet og 45 meter over terræn.

Højene er anlagt med jord og byggeaffald fra den meget voldsomme byggeaktivitet i 1960'erne og 1970'erne. Fra det højeste punkt er en formidabel udsigt over Storkøbenhavn. En mægtig sten er monteret med sigtepil og angivelse af spektakulære pejlemærker horisonten rundt f.eks. Grundtvigskirken på Bispebjerg, Herlev Sygehus, Øresundsbroen og Stevns Klint.

3 | Herstedøster

Herstedøster er blevet kaldt Vestegnens whiskybælte, underforstået at man også skal have tegnebogen i orden for at bo der. Herstedøster er den ene af Albertslunds to kirkebyer med rødder i middelalderen. Som nabobyen Herstedvester var Herstedøster en stor landsby på Vestegnen. Byens gamle vejnet er i det væsentlige intakt, og mange gamle huse ligger endnu omkring de snævre stræder. Landsbyens to gadekær er også bevaret. De planlagte områder Vestskoven, Herstedhøje og Hersted Industrikvarter har været de begrænsende faktorer for opførelse af nyt byggeri i landsbyen og dermed også haft en konserverende funktion.

Skønt Hersted Industrikvarter grænser helt op til landsbyen, er nærheden næsten ikke til at mærke.

4 | Herstedøster Kirke og Kirkegård

I betragtning af landsbyens størrelse hører Herstedøster Kirke som bygning til en af de mindre. Det romanske skib er fra 1100-tallet, og det sengotiske tårn er opført i anden halvdel af 1400-tallet, mens koret er en langt senere tilføjelse.

Vest for tårnet ligger tre store gravsten, der formentlig har dækket over begravelser i kirkegulvet. Den skik blev forbudt ved kongelig forordning 1805. Den ene er lagt 1784 over sognepræsten Peder Schaltzes og hans hustru Christine. Ved siden af ligger degnen Christen Pedersen Graver † 1789 og hans hustru Dorothea Grüner † 1788. Præst og degn levede gennem mange år som hund og kat, og det må være skæbnens ironi, at de gamle kombattanter ligger side om side på kirkegården.

5 | Gravhøj

ved Herstedøster Forsamlingshus

I Herstedøster landsby er der to gravhøje bevaret. Den ene ligger stor og synlig i et grønt anlæg bag forsamlingshuset. Omkring og på gravhøjen er der store træer. Der er skader af fire meget markante stier op ad højen.

Fra højen stammer en klinge af et bronzesværd fra ældre bronzealder. Sværdklingen blev udgravet af en tiårig dreng, Viggo Nielsen, for 70 år siden, som på egen hånd lavede en lille udgravning i højen. Sværdet blev siden udstillet i forsamlingshuset, hvorfra det blev overført til Nationalmuseet i begyndelsen af 1990'erne. I stedet fik forsamlingshuset fremstillet en kopi af sværdet, der nu hænger udstillet i huset.

6 | Gravhøj

i den gamle præstegårdshave i Herstedøster

I Herstedøster Landsby ligger en lille og lidt uanseelig gravhøj i et tilgængeligt grønt areal, der tidligere har været præstegårdshave. Højen er ikke særlig markant, 11 meter i diameter og knap to meter høj. Der er lagt en flad sten på toppen, formentlig i nyere tid. Rundt om højen på selve højfoden er der nyplantede løvtræer. Der er ingen fredningssten på højen. Gravhøjen er ikke udgravet, men ud fra form og størrelse formodes den at være fra yngre stenalder eller ældre bronzealder.

7 | Hersted Industripark

Hersted Industripark er et af Hovedstadsregionens største erhvervs- og industriområder, som efter en hektisk byggemodningsproces blev anlagt fra 1964. Behovet for byggegrunde til industrien var ganske enormt, og de eftertragtede kvadratmetre voksede til 240 ha. i løbet af ingen tid. Da lastvognstrafikken i løbet af 60'erne overtog en voksende del af godstrafikken fra jernbanerne, var en beliggenhed ud til Ring 3 særlig attraktiv.

Industriområder opfattes generelt ikke som udflugtsmål med mindre, man bevidst ønsker at stille sin æstetiske sans på prøve, men i takt med at globaliseringen har sat sig tydelige spor i en afindustrialisering, er mange områder under omdannelse. Det betyder på den anden side, at væsentlige bevaringsværdier fra velfærdssamfundets fødselsår er i fare for at forsvinde.

8 | Engområder

ved Store Vejleå

Depotfund med økser fra slutningen af bondestenalderen er ikke så almindelige. Der var således stor opmærksomhed om et depot med to tyknakkede, uslebne flintøkser, der dukkede frem på de brede, fugtige engområder ved Store Vejleåen i Vestskovens udkant. Depotfundet ligger kun få hundreder meter fra en samtidig boplads fra slutningen af bondestenalderen. Her foretog arkæologerne i 1992 en arkæologisk udgravning af ca. 1000 m^2 forud for anlæggelse af Albertslund Golfbane. Der blev afdækket to toskibede huse, ca. 20 meter lange og syv meter brede fra bondestenalderen.

9 | Appevad

Hvor Snubbekorsvej krydser St. Vejleådalen har der tidligere været et vadested, Appevad, i vandskellet mellem Køge Bugt og Roskilde Fjord. Vadestedet har været brugt fra oldtiden og helt op i historisk tid. Fund fra vikingetiden vidner om, at vadestedet har været benyttet af en viking, der mistede sit bronzesmykke på rejsen.

Det er desværre ikke længere muligt med det blotte øje at skimte de gamle vejspor i lavningen nord for Snubbekorsvej. Mange kendte personer har uden tvivl passeret dette vadested, på rejse mellem de to vigtige middelalderbyer Roskilde og København.

10 | Trippendals Galge

Trippendals Galge er det gamle rettersted for Smørum Herred. Siden middelalderen udgjorde et herred en retskreds, og et herredsting var den laveste instans i datidens retsvæsen. Indtil 1577 blev tinget holdt i Ejby Lund mellem Ejby og Glostrup, hvorefter det flyttede til Herstedøster. Smørum Herred omfattede næsten alt det, vi i dag kalder Vestegnen. Retterstedet var i funktion fra sidste halvdel af 1500-tallet til 1791. Det var stedet, hvor dømte for alvorlige forbrydelser blev henrettet. Galgen stod placeret her tæt ved den gamle landevej mellem København og Roskilde.

11 | Herstedvester

Herstedvester er en landsby med kirke fra middelalderen og udgør med nabolandsbyerne Risby og Vridsløselille et sogn. Skønt udviklingen har været hårdhændet ved Herstedvester, er det stadig muligt at fornemme historiens dybde i landsbyen. Ud over kirken og de nære kirkeomgivelser er særligt de gamle veje og stræder samt byens forte, hvorom gamle huse og et svindende antal gårde ligger, meget væsentlige kvaliteter. Også rytterskolen fra 1721 tæller som et kulturhistorisk aktiv. Efterfølgende anvendelse af rytterskolen som brugs og nu som sognets menighedshus vidner om, at det er muligt at genanvende bygninger, skønt man har forladt de oprindelige funktioner – her at drive skole.

12 | Herstedvester Kirke og Kirkegård

Herstedvesters romanske kirke ligger helt nordligt i landsbyen omgivet af kirkegården. Sådan har det været siden middelalderen. Kirkens skib og kor blev påbegyndt i 1100-årene. Skønt tårnet er opført senere, er også det en tidlig foreteelse, og fremtidige undersøgelser vil formentlig kunne kaste nyt lys over sammenhængen mellem kirkebyggeri og bygherre.

Ved kongelig forordning 1805 blev det overalt forbudt at begrave de døde i kirkegulvet. Det havde været en skik længe for folk af stand og med midler at lade sine døde begrave inde i kirken – og gerne så tæt på alteret som muligt. Forbudet betød, at også de rige efterfølgende måtte lade sig begrave på kirkegården, der ellers havde været forbeholdt den jævne befolkning. Det satte sit præg på kirkegården, der nu fik mere varige gravminder over de døde. Herstedvester kirkegård er en åben billedbog over sognets, kommunens og de store institutioners historie gennem mere end 200 år. Den spejler i gravminder den op gennem 1800-årene stadigt mere selvbevidste bondestand; bevarer topografisk navnestof på lokaliteter og nedlagte gårde; erindrer store politiske personligheder og driftige erhvervsfolk; tilføjer nye erhvervsbetegnelser f.eks. da Vridsløselille Statsfængsel kom til og tillader dog, at den anonyme også får plads.

KULTURHISTORISKE GLIMT

UDBLIK FRA DANMARKSHISTORIEN I VESTSKOVEN

Linda Boye & Peter Sorenius
Kroppedal Museum

| Kulturhistoriske Glimt

Udblik fra Danmarkshistorien i Vestskoven

Forfattere: Linda Boye & Peter Sorenius
Udgiver: Danmarkshistorien i Vestskoven
i samarbejde med Kroppedal Museum

Udgivelsesår: 2009

Foto:
Forside Kim Balling: Kong Svends Høj, Smørum
Bagsidebaggrund Peter Sorenius: Ammetofte Mose, Ledøje
Små fotos bagside: Kim og Ralph Balling,
Herstedøster; Peter Sorenius, Herstedøster
Øvrige fotografier Kim og Ralph Balling: Side 7, 14, 15, 17, 18, 28, 29, 30, 38, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 65, 67
John Lee, Nationalmuseet: Side 42
Erling Pultera, Kroppedal Museum: Side 11, 24, 26
Peter Sorenius: Side 8, 9, 10, 12, 13, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 27, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 50, 54, 55, 60, 61, 66, 68, 69

Grafisk tilrettelæggelse: ProGrafica as
Tryk: ProGrafica as
Oplag: 3.000

Oversigtskort bagerst i bogen er gengivet med tilladelse
af Kraks Forlag AS R/090430/1

Bogen kan købes på
Kroppedal Museum
Kroppedals Allé 3
2630 Taastrup
Telefon 43 30 30 00
www.kroppedal.dk

© Linda Boye og Peter Sorenius, Kroppedal Museum 2009
samt Danmarkshistorien i Vestskoven

ISBN 978-87-993025-1-2

Indhold

Inderside af flap forrest: Tidstavle
Forord side 5
Indledning side 6

Kulturhistoriske glimt

1. Vestskoven 8
2. Herstedhøje 10
3. Herstedøster 12
4. Herstedøster Kirke og Kirkegård 13
5. Gravhøj i Herstedøster 14
6. Gravhøj i den gamle Præstegårdshave i Herstedøster 15
7. Hersted Industripark 16
8. Engene ved St. Vejleå 17
9. Appevad 18
10. Trippendals Galge 19
11. Herstedvester 20
12. Herstedvester Kirke og Kirkegård 21
13. Herstedvester Radiostation 22
14. Galgebakken 24
15. Hyldespjældet 25
16. Risby 26
17. Vikingelandsbyen ved Risby 28
18. Tingshøj 30
19. Risby Teglværk 31
20. Risby Studierne 32
21. Ledøje 33
22. Ledøje Kirke og Kirkegård 34
23. Ledøje Plantage 36
24. Ammetofte Mose 37
25. Stanghøj 38
26. Smørumovre 39
27. Smørumovre Kirke og Kirkegård 40
28. Smørumnedre 41
29. Maglehøjs Vange 42
30. Baunehøj ved Smørumovre 44
31. Ørkenhøj 46
32. Maglehøj 47
33. Smørumovre-depotet 48
34. Kong Svends Høj 49
35. Edelgave 50
36. Smørholm Voldsted 51
37. Gyngehøj 52
38. Baunehøj ved Vridsløsemagle 53
39. Vridsløsemagle 54
40. Snubbekors Høj 56
41. Kongehøj 58
42. Vikingetidshus ved Kroppedal 59
43. Kroppedal 60
44. Ole Rømers Landobservatorium 62
45. Porsemosen 64
46. Stenagergård 65
47. Katrineberg 66
48. Katrineberg Kildeplads 67

Litteraturliste side 71
Indeks
Inderside af flap bagerst i bogen: Oversigtskort

Forord

Danmarkshistorien i Vestskoven blev dannet i 1992 på initiativ af Miljøministeren og borgmestrene i Albertslund, Høje-Taastrup og daværende Ledøje-Smørum kommuner. Formålet er at drive og formidle et historisk landskab i Vestskoven i netop det område, hvor de tre kommuner mødes.

I denne bog kigger vi for første gang lidt udad og kæder landskaberne omkring Vestskoven sammen. Selvom det historiske landskab i Vestskoven udgør en helt enestående del af kulturhistorien, er vi i dag mere end nogensinde del af en større helhed.

Ønsket om at vise kulturlandskabets herligheder er baggrunden for denne bog. God fornøjelse på turen.

Peter Sorenius og Linda Boye, Kroppedal Museum

Kulturhistoriske glimt

– udblik fra Danmarkshistorien i Vestskoven

Indledning

En kilometer nord for Kroppedal Museum grænser de tre kommuner Albertslund, Høje-Taastrup og Egedal op til hinanden midt i et landskab, der er umådelig rigt på kulturhistorie og landskabelige værdier. Her lå indlandsisen i en lang periode under sidste istid, inden den mægtige isbræ trak sig tilbage. Under afsmeltningen aflejredes store mængder ler, sand og grus på den flade slette, der gennem årtusinder var blevet skabt af smeltevandet i dets løb sydpå mod den nuværende Køge Bugt. Det gik anderledes hurtigt, da isen trak sig nordpå fra israndlinjen, og det er denne "hastige" afsmeltning, der har skabt det kuperede terræn mod nord og nordvest. Her løb smeltevandet i tunneldale og dalstrøg mod den nuværende Roskilde Fjord. Israndlinjen markerer vandskellet mellem de to forskellige landskabstyper, der blev skabt af isen og dens afsmeltning.

Landskab får først kulturhistorisk indhold, når mennesket tager det under behandling, men de første mennesker tog også området i besiddelse, så snart der var noget at leve af. De første jægere fulgte rensdyrenes vandringer langs israndlinjen ca. 13.000 f. Kr.

I bondestenalderen mange tusinde år senere, begyndte mennesket for alvor at ændre landskabet – de blev agerdyrkere. Som tiden gik, blev al skov ryddet og al dyrkbar jord lagt under plov. Også i det kuperede terræn nord for vandskellet tog man agerbruget til sig. Det havde blot nogle andre betingelser og var knap så frodigt. Til gengæld var der tørvemoser, der kunne udvindes i mangel på træ.

De mange tusinde år, jægere og agerdyrkere levede i området, har skabt kulturelle sammenhænge, der rækker langt ud over det cirkelslag, der er kerneområdet i Danmarks-

historien i Vestskoven. Oldtidens mennesker har efterladt sig synlige spor af gravhøje, usynlige spor efter offerpladser på fugtige steder i landskabet og ligeså usynlige spor efter deres boliger på det tørre land. Svage spor af veje og vadesteder kan endnu anes over de vandrige åer.

Jo nærmere vi kommer historisk tid, desto flere mennesker bebor området, og desto flere vidnesbyrd findes om menneskets virke. Landsbyer opstår, kirker bliver bygget, veje anlægges. I nyere og nyeste tid bliver aktiviteten endnu heftigere. Landbrug nedlægges, gartnerier opstår og forsvinder; gamle jordveje bliver til landeveje, jernbaner bygges og motorveje anlægges; nye byer opstår, huse bliver til boliger – bliver til boligkvarterer. Skov plantes, søer skabes og bakker bygges. Industrien fejrer triumfer og er allerede på vej bort. Omsætningshastigheden i kulturlandskabet er overvældende.

I denne bog rettes blikket udad til nogle af de kulturhistoriske spor, der har en klar relation til området for Danmarkshistorien i Vestskoven. I udvalgte glimt fortælles om menneskets ageren og livtag med naturen fra oldtid til nyeste tid. "Udvalgte glimt" skal forstås helt bogstaveligt, da det ikke er den lange, oplysende fortælling, der rulles ud, og det er tillige en begrænset mængde emner, vi har valgt at bringe. Vi håber imidlertid, at den kan være medvirkende til at rette blikket mod andre kroge af det kulturhistoriske landskab og få den interesserede til selv at gå på opdagelse.

13 | Herstedvester Radiostation

På Gl. Landevej i Albertslund ligger et særegent og spændende bygningsmiljø – en række funkishuse, der er opført som og i tilknytning til den radiostation og -sender, som Statsradiofonien i 1932 begyndte at anlægge. I 1934 sendte man for første gang på mellembølge via den 125 meter høje sendemast. Antennen kunne ses viden om. En række andre antenner og paraboler blev senere opført, som teknikken udvikledes, TV kom til og programfladen udvidet. Den høje mast blev nedtaget i 1987, men stedet bærer stadig præg af æterbårne transmissioner, idet radiostationen nu er hjemsted for sendemaster til mobiltelefoni.

14 | Galgebakken

Det skæbnetunge navn Galgebakken hidrører fra lokaliteten Trippendals Galge (s.19), men dækker over et af nyere dansk arkitekturs pionerarbejder inden for det tæt-lave boligbyggeri. Det er opført i 1973-74 som en reaktion på 1960'ernes høje og tætte byggerier og som en direkte udløber af ungdomsoprørets eksperimenterende boformer. Boligerne er opført dels som enetages gårdhuse dels som toetagers rækkehuse. Og skønt der er tale om montagebyggeri med betonelementer, vakte byggeriet samtidens interesse. Der er lagt særlig omhu i beboernes udeopholdsarealer, hvor blandingsformer mellem privat og fælles udfordres, og hvor trækonstruktioner, pergolaer og beplantning giver byggeriet et mere organisk og levende udtryk.

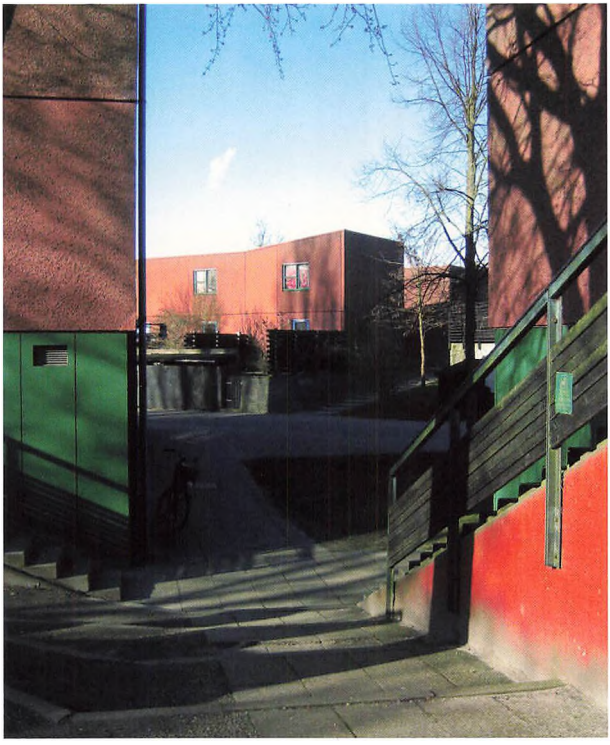

15 | Hyldespjældet

Albertslund har som en ung og progressiv kommune altid og bevidst arbejdet med eksperimenterende bo- og boligformer. Skønt Hyldespjældet er et relativt lille montagebyggeri fra 1974-75, er der gjort meget ud af variationen mellem boligtyperne. Arkitekt på byggeriet er Ole Asbjørn Birch. Der er ti forskellige typer, spændende fra en til tre etager og med vekslende størrelse. Det var en af intentionerne, at netop variationen mellem de 304 boliger kunne befordre en heterogen beboersammensætning. Det sociale potentiale er også planlagt i vej- og stinettets udformning, hvor skæve vinkler og brud skaber overraskende torve- og rumdannelser.

16 | Risby

Risby er meget rammende blevet kaldt en gammel by i en ny skov. Landsbyen, der formentlig er opstået i vikingetiden, har i århundreder været bondeby for senere at være præget af mange gartnerier i det førhen åbne land. Det har aldrig været en stor landsby, men en opgørelse fra 1836 anfører dog, at der i Risby fandtes 17 selvejergårde, 12 selvejerhuse med jord og 12 jordløse selvejerhuse. Dele af landsbyens forte, der er kranset af Risbystræde, blev tidligt bebygget med huse. I dag er der ikke mange gårde tilbage, hverken af de udflyttede eller af dem der blev tilbage i landboreformernes tid, mens antallet af huse holder stand. Risby er nu en lille landsby helt omgivet af Vestskoven.

17 | Vikingelandsbyen

ved Risby

Vikingelandsbyen er et historisk værksted, hvis formål er at formidle vikingetiden som en del af vores kulturelle og historiske rødder. I landsbyen findes tre små grubehuse, der er rekonstrueret ud fra grundplaner af grubehuse fra Smørumovre, ca. 1000-tallet. Salshuset er rekonstrueret ud fra kendte hustyper fra den sene vikingetid og ind i den tidlige middelalder. Husets let buede langvægge og tilsvarende buede rygning leder tanken hen på et omvendt vikingeskib.

Landsbyen ligger smukt med udsigt over St. Vejleådalen og kan besøges hver dag, men husene er kun åbne ved særlige lejligheder.

18 | Tingshøj

ved Risby

Tingshøj, der ligger lige nord for Risby, er en markant og synlig gravhøj fra bronzealderen. Den er ca. 18 meter i diameter og to meter høj. Højen er græsklædt, bevokset med større træer. Toppen er flad og bred og siderne er ret stejle mod nord og øst.

Fra gammel tid har der været et tingsted i hvert herred, hvor større uenigheder og stridigheder kom for retten. I 1500-tallet blev Smørum Herredsting afholdt i Ejby Lund i Glostrup sogn, og en nu helt forsvunden vej til tingstedet løb over Risby Mark, tæt på den gamle gravhøj fra bronzealderen. Derfra stammer gravhøjens navn. Der er fredningssten på højen og en formidlingstavle ved Ledøjevej.

19 | Risby Teglværk

De tre små søer, der ligger omkring Hedeengvej omsluttet af Vestskoven i den nordlige del af Risby Mark, er vandfyldte lergrave fra en tidlig industriel virksomhed. Her lå fra 1844 et teglværk, der med skiftende ejere var i drift til ca. 1920. Leret ned mod Risby Å var særlig fint, da det var stenfrit. Det første teglværk producerede mursten ved milebrænding med både tørv og kul som brændsel. Tørven kom fra de nærved liggende moser. Få år efter opstart var den årlige produktion på ½ mill. teglsten. Efter ejerskifte i 1850'erne steg produktionen drastisk. Der blev bygget ny ovn med en kapacitet på 60.000 sten pr. brænding og opført tørrelader. I begyndelsen af 1900-årene blev teglværket yderligere udvidet med ny ovn, høj skorsten, arbejderboliger, anlagt tipvognsspor og etableret vej til bortkørsel af de brændte sten.

Den 35 meter høje skorsten blev væltet i 1924, få år efter produktionen endeligt indstilledes.

20 | Risby Studierne

Siden 1960, da Ny Risbygård blev opkøbt af filmmanden Peer Guldbrandsen, har der under forskellige selskaber og navne været film- og Tv-produktion i Risby. I de første år var det under primitive former, men efter en ødelæggende brand i 1964 blev alt genopbygget, moderniseret og udvidet. I 1982 overtog Nordisk Film studierne, og de har siden dannet ramme om en lang række danske spillefilm, reklamer og dramaserier, bl.a. Klinkevalsen, Bryggeren og Forsvar. Også de nære omgivelser bliver anvendt til optagelser. Studierne, som holdes topmoderne og lejes ud til andre produktionsselskaber, rummer tillige en meget betydelig kostumesamling.

21 | Ledøje

Ledøje er en stor landsby beliggende på et bakkedrag, der i oldtiden var omgivet af vand til næsten alle sider. Det har skabt historiske betingelser for ejerlavet og dets udvikling. Efterhånden som vandspejlet sænkedes, var det muligt at udvinde tørv fra de mange moser, og det var i mere end hundrede år en sikker indtægtskilde at afsætte tørv på markedet i København. Også på anden måde har den særlige topografi sat sig spor, nemlig ved udskiftningen af landsbyens jorder i slutningen af 1700-tallet, da man besluttede at lade hovedparten af gårdene blive i landsbyen og kun i mindre grad benyttede sig af muligheden for udflytning. Det resulterede i meget lange agre, der endnu i dag ses kantet af sten- og jorddiger.

Landsbyen har snævre vejforløb omkring to forter, hvoraf den ene fra gammel tid har været bebygget med huse, og hvor byens brønd fandtes. Den anden indeholdt gadekæret, der udgjorde byens vanding til kreaturer mv. Det var også her, at byens sprøjte blev opbevaret.

22 | Ledøje Kirke og Kirkegård

Ledøje Kirke er bygget midt i første halvdel af 1200-tallet som kirke for en storgård, der har ligget i umiddelbar tilknytning til og vest for kirken. Den er helt unik, idet den er opført i to etager i en under- og en overkirke, der er indbyrdes forbundne. Det antages, at overkirken har været forbeholdt stormanden og hans familie.

Også kirkegården er interessant og har mange bevaringsværdige gravminder. Særligt bemærkes det store gravsted med støbejernshegn lige ved indgangen til kirken. Det rummer adskillige slægtled fra en af landsbyens store gårde, og man ser, hvorledes gravmindeskikken har udviklet sig fra generation til generation.

23 | Ledøje Plantage

Ledøje Plantage er den eneste gamle skov i området, men den er som Vestskoven et resultat af planlægning. Den blev i 1784 anlagt som planteskole under betegnelsen "Kongens indfredede skov", hvorfra bønder kunne hente planter til hegn og frugthaver. Under udskiftningen af Ledøje bys jorder kunne bønderne ikke blive enige om fordelingen, og endvidere havde husmændene ikke fået så meget jord som til en ko på græs. Følgen blev, at der for kongelig regning opkøbtes jord fra tre bøndergårde, hvor arealet fra de to udstykkedes til 25 husmænd, og arealet fra den tredje blev udlagt til skov – Ledøje Plantage – og hvor en plantørbolig blev opført. Skoven er i dag i privat eje.

24 | Ammetofte Mose

Ammetofte Moses åbne vandspejl skyldes menneskets virksomhed. Her er i lighed med mange andre moser i området blevet skåret tørv i læssevis. Tusindvis af tons til brændsel. Under verdenskrigene, hvor kulforsyninger udefra var sparsomme, kom der liv i moserne.

Større industrivirksomheder som Lauritz Knudsen (LK-NES) havde stort behov og lejede bl.a. Ammetofte Mose. Med en stor slæbeskovl og et wireanlæg trak skovlen store mængder tørv op af mosen. Tørvemassen blev ført til et ælteværk opsat på marken, skåret ud og lagt til tørre. Man gravede så meget og så tæt på Råbrovej, at vejen på en strækning af 50 meter en dag gav efter og sank i mosen. Dagbladet Politiken bragte torsdag den 12. juni 1941 en artikel om miseren under overskriften: "Vejen sank to Meter ned i Tørveudgravningen – Man venter den synker endnu en Meter, saa den bliver oversvømmet af Grundvandet."

Vejen måtte genetableres, og man gravede da toppen af Ammetoftebakken og brugte jorden som fundament for den nye vej.

25 | Stanghøj

Øst for Ledøje ligger Stanghøj synlig og højtliggende på åben mark. Gravhøjen er 25 meter i diameter og 4,5 meter høj. Nordsiden af højen blev allerede i 1861 afgravet, da bonden gravede en bred skakt gennem højen. I midten af højen stødte han på en mandslang stenkiste med flade dæksten, der rummede flere gravgaver fra ældre bronzealder bl.a. et sværd og en kniv af bronze. Genstandene blev senere solgt, men de kendes fra en skitse, gemt i Nationalmuseets arkiv. Gravhøjen er formidlet med en informationstavle ved Risbyvej.

26 | Smørumovre

Landsbyen Smørumovre ligger meget smukt i sit ejerlav – centralt placeret omkring sin forte og gadekær, omkranset af gårde og huse. Det var et fåtal af byens gårde, der flyttede ud under de store landboreformer i slutningen af 1700-tallet, da man blev enige om at foretage en stjerneudskiftning af byens jorder. Sporene herefter er meget tydelige i landskabet – i særdeleshed nord for byen, hvor man får et prægtigt udblik over produktionslandskabets opdeling i marker, kranset af betydelige sten- og jorddiger. I landsbyen lod godsejer Tutein til Edelgave i 1860 opføre en skole, der i dag rummer Ledøje-Smørum Historisk Forening og Arkiv.

27 | Smørumovre Kirke og Kirkegård

Smørumovre er en kirkeby, og det ses viden om. Stenkirken, der er opført fra 1100-årene, ligger højt og fritliggende østligt i byen. Skibet er romansk og har senere fået tilbygninger bl.a. tårnet, der rummer den mere end 600 år gamle malmklokke, Katarina. Den seneste tilbygning kom til i 2008.

Kirkegården bærer præg af, at herregården Edelgave ligger i sognet. Der er fire store familiegravsteder fra forskellige tidsaldre med reference til Edelgave. En obelisk med kors er rejst over Wilhelm Frederik Tutein (1791-1867) og hans hustru Elise Bente Tutein (1801-1890). Men også mere ydmyge gravminder har en historie at berette.

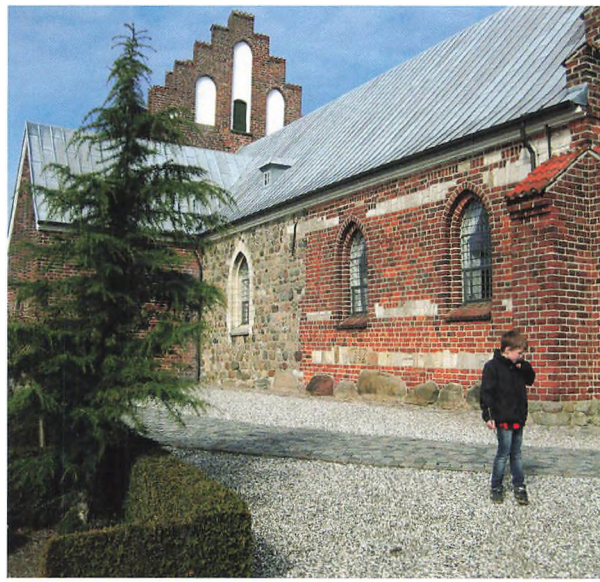

28 | Smørumnedre

Smørumnedre har været den gamle Ledøje-Smørum Kommunes største byudviklingsområde, og det i sådan en grad, at man i dag knap kan ane, at Smørumnedre har en fortid som landsby. Byudviklingen skyldes naturligvis, at Smørumnedre ligger op til jernbanelinjen København-Frederikssund.

Kun omkring landsbyens gamle forte, der kranses af Smørumnedrevej og Rendebæksvej er det muligt at finde den gamle struktur med bevarede historiske bygninger. To bevarede gårde, Ryttergård og Toftekærgård, ligger med store tofter ud til Smørumnedrevej.

Helt østpå i byen ligger Stormosen, der har haft et meget betydeligt tørveskær. Man kan bemærke sig vejnavnet Tørvesletteve j.

29 | Maglehøjs Vange

– et depotfund ved Sørup Rende

Vådområder har gennem hele oldtiden været rammen om rituelle handlinger. Det var her, man var i kontakt med guderne og her, man nedlagde store kostbarheder. I bondestenalderen er offergaverne for eksempel smykker af rav, hellige måltider i lerkar eller ofringer af flintøkser.

Værebro-Sørup området er et eksempel på et helligt område med mange depotfund. I 2001 fremkom ved markarbejde et stort fund af ti slebne tyndnakkede flintøkser. Lignende fund er gjort mange steder, men almindeligvis med færre ofrede økser. Økserne er udelukkende fremstillet til ceremoniel nedlæggelse og har aldrig været brugt som arbejdsøkser.

30 | Baunehøj

eller Etatsrådshøjen ved Smørumovre

Øst for Smørumovre landsby ligger Baunehøj, eller som den også bliver kaldt "Etatsrådshøjen". Højen skønnes at have været meget markant, men er nu stærkt afgravet. Hele gravhøjens top er afgravet og her ses et gravkammer bestående af otte meget store sten. Denne "udgravning" blev foretaget, før Nationalmuseet berejste højen i 1899. Ved besigtigelsen fandt C. Neergaard nogle urner og flintdolke, som udgraveren havde efterladt sig. Kammeret har haft en stensat gang, der har gået mod syd.

Adgang til højen sker fra Kirkevangen, hvor gravhøjen er formidlet sammen med Ørkenhøj, eller langs det bevarede sten- og jorddige, der løber øst-vest fra Smørumovre Landsby.

31 | Ørkenhøj

Landskabet omkring Smørumovre har rummet mange gravhøje, som indgår i et nord-syd gående bånd af høje fra ældre bronzealder. Gravhøjene har formentlig ligget synlige langs et gammelt vejforløb. Ørkenhøj indgår i et sådant vejforløb, og den ligger synlig og højtliggende lige vest for Smørumovre. Herfra kan man med det blotte øje se bl.a. Baunehøj, Maglehøj og Kong Svends Høj. Der er adgang til gravhøjen fra Kirkevangen, hvor gravhøjen er formidlet ved en informationstavle.

32 | Maglehøj

– en rigmandsgrav fra bronzealderen

Maglehøj ligger lige nord for Smørumovre. Det er en stærkt ødelagt gravhøj, der på trods af ødelæggelserne stadig er meget markant. Den er 28 meter i diameter og seks meter høj. Mod nord og vest er gravhøjen kun delvist bevaret, og der er etableret en nyere stenkant på vestsiden af højen, formentlig tænkt som en beskyttelse mod de meget tætliggende jordveje, som ligger på to af højens sider.

Gravhøjen blev udgravet af lægmand allerede før 1880. Da skulle bonden bruge ekstra jord til opfyldning af et nærliggende vandhul, og derfor afgravede han en del af højen. Centralt i højen stod en trækiste på store flade sten. Den var også dækket af store sten. I kisten lå talrige bronzegenstande, der tyder på, at det er en mandsgrav. En dolk, et sværd, en økse, en ragekniv og en armring, alt i bronze samt en fingerring i guld er blandt gravens righoldige genstandsmateriale.

33 | Danmarks største depotfund fra ældre bronzealder ved Smørumovre

Nord for Smørumovre blev der i 1851 fundet et depot fra ældre bronzealder, der bestod af 163 bronzegenstande, fortrinsvis økser og lansespidser. En stor del af fundet blev ødelagt ved Frederiksborg Slots brand i 1859. De genstande, der ikke fuldstændig er smeltet ved branden, opbevares på Nationalmuseet som repræsentanter for Danmarks største depotfund fra bronzealderen.

34 | Kong Svends Høj

Kong Svends Høj er en markant gravhøj, der ligger på det højeste sted i området. Gravhøjen er formentlig fra ældre bronzealder; den er 36 meter i diameter og seks meter høj. En informationstavle fortæller om højen.

Området omkring Kong Svends Høj er meget fundrigt. På Smørums højestliggende plateau lå en rig bebyggelse i bronzealderen. På den nordvestlige del af bakken tæt ved den stejle skrænt, der går ned til dalbunden ved S-banen, har Kroppedals arkæologer udgravet fem hustomter fra bronzealderen. I nærheden af husene lå flere affaldsgruber med ganske særlige fund. I en af gruberne blev der fundet et stor klump beg udvundet af birkebark. I klumpen er der aftryk af mennesketænder, hvor personen formentlig har skullet undersøge, om beget havde den rette konsistens til tætning af trækar eller til udfyldning af ornamenter på bronzegenstande.

35 | Edelgave

Edelgavevej er en smuk allé, der er kantet af store stengærder. Fra Overdrevsvej i syd fører alléen til herregården Edelgave og videre helt til landsbyen Smørumovre. Godsoprettelsen daterer sig til 1663 – kort efter svenskekrigenes ophør, da Frederik 3 overdrog de to ødelagte gårde i landsbyen Rompe til rigsadmiral Henrik Bielkes hustru, Edel Christoffersdatter Ulfeldt. Der intet tilbage af det oprindelige byggeri, der blev lagt øde ved en storbrand i 1782. Den nuværende klassicistiske hovedbygning er opført efter tegninger af Andreas Kirkerup 1782-86 og har i de senere år gennemgået en restaurering. Vindfløjen på den harmoniske portbygning bærer årstallet 1666.

Grønsø Å løber gennem den stort anlagte park, der stadig rummer spor af anlagte fiskedamme.

36 | Smørholm Voldsted

Smørholm Voldsted repræsenterer en af mange hundreder små, befæstede gårde, der i 1300-tallet blev opført rundt om i landet. I dag er rester af volde, grave og banker anlagt til beskyttelse af en middelalderlig storgård endnu synlige.

Voldstedet er anlagt på en naturlig holm ved sydsiden af en afvandet mose. Anlægget er 120 meter langt og 70 meter bredt. I nordenden rejser en fire meter høj, snæver borgbanke sig, hvis flade top har givet plads til et forsvarstårn. Syd for borgbanken er anlagt en lavere, flad ladegårdsbanke. Her lå den befæstede gårds boliger og avlsbygninger, som hørte til gårdens omfattende landbrug.

37 | Gyngehøj

Gyngehøj er en imponerende gravhøj formentlig fra ældre bronzealder. Oprindelig har den været cirkelrund og noget større, end den syner i dag. Gyngehøj blev omkring år 1800 omdannet, så den i tidens stil blev en del af et romantisk haveanlæg. En sneglegang leder op til et plateau på højens top, hvor der nok har stået en bænk. Hele anlægget blev omkranset af en stensætning og af elmetræer. Gravhøjen blev et yndet udflugtsmål. Gravhøjen er formidlet ved en informationstavle på den lille parkeringsplads fra alléen til Edelgave.

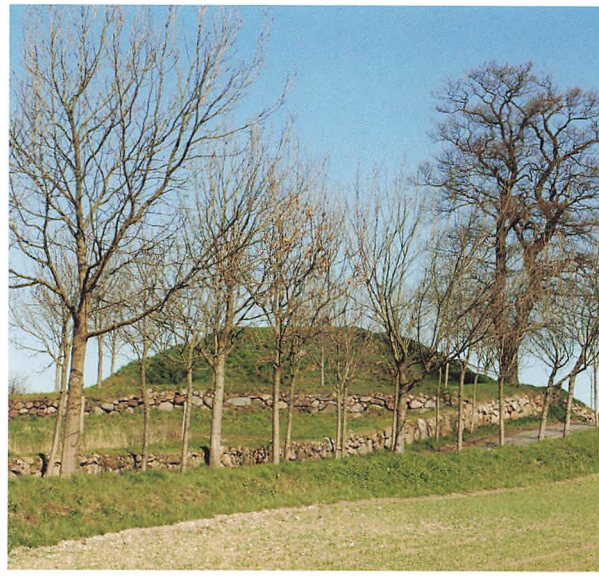

38 | Baunehøj

ved Vridsløsemagle

Lige vest for Vridsløsemagle ligger en stor, markant gravhøj, formentlig fra ældre bronzealder. Gravhøjen er ikke udgravet. Tidligere lå der to gravhøje, men den ene blev sløjfet i 1890, da ejeren af jorden ønskede at anvende gravhøjens jord til opfyldning af et nærliggende vandhul. Nationalmuseet foretog en udgravning før sløjfningen, hvorved der fremkom en grav fra ældre bronzealder med flere gravgaver bl.a. en økse fremstillet af mellemfodsknoglen fra en kronhjort. Øksen var i øvrigt udformet som en nøjagtig udgave af bronzeøkser fra den tidlige del af bronzealderen. Gravhøjen rummede endvidere flere stenanlæg.

39 | Vridsløsemagle

Vridsløsemagle er en lille landsby med en særegen historie. Den er gammel, måske endda vikingetidig, men middelalderlandsbyen synes at være opslugt. En forklaring kan være nedbrud under svenskekrigene i 1600-tallets midte. Alle gårde og al jord var på det tidspunkt fordelt mellem Kongen, Kathrineberg, Vartov Hospital og Universitetet. De to sidstnævntes tilstedeværelse er videreført i landsbyens vejnavne: Vartovvej, Bartholinstræde, Ole Rømersvej og Pilenborgstræde. Brødrene Hans og Caspar Bartholin var begge professorer ved Københavns Universitet, der havde adkomst til et par gårde i Vridsløsemagle. Som teologisk professor sikrede Hans Bartholin sig ret til opførelse af et lyststed, Pilenborg, på en eng i Vridsløsemagle. Og den allestedsnærværende Ole Rømer havde giftet sig ind i Bartholinfamilien.

En storbrand i 1781, blot et år efter udskiftningen, lagde et stort antal gårde og huse øde.

borgvej

40 | Snubbekors Høj

Snubbekors Høj er en af syv bevarede gravhøje i det gamle Sengeløse Sogn. Gravhøjen ligger synlig og tilgængelig på opdyrket mark med adgang fra en sti, der løber langs markskellet fra Snubbekorsvej. Gravhøjen er ikke udgravet og er formentlig fra ældre bronzealder. På højen er der placeret et langt yngre katolsk vejkors, der i følge sagnet blev opsat allerede i 1200 årene. Korset er udskiftet mange gange, sidst i 1903. Ifølge traditionen blev korset rejst af stormanden Eskil Hemmingsen Snubbe, som levede i 1200-tallet, til minde om hans hustrus lykkelige nedkomst på stedet.

41 | Kongehøj

eller Ole Rømers Høj

Meget stor gravhøj, beliggende tæt ved Vridsløsemagle Landsby. Ud fra højens størrelse kan den meget vel være fra vikingetiden og kan rumme en rigmandsgrav. Højen blev først fredet i 1919 og er desværre en del afgravet på den ene side. Adgang til højen sker fra Ole Rømers Vej, og der er en oplysningstavle, der fortæller om gravhøjen.

42 | Vikingetidshus ved Kroppedal

Øst for Vridsløsemagle hæver et plateau sig op over det omgivende landskab. I vikingetiden var dette område nærmest skovløst. Nu er tidligere store åbne marker dækket med ny skov som en udvidelse af Vestskoven. Forud for tilplantningen foretog arkæologer en udgravning på det højestliggende område syd for Kroppedals Allé. Her fremkom spor af stolpekonstruktionen fra en gård dateret til begyndelsen af vikingetid (omkring år 800 e. Kr.). Det lykkedes at få Københavns Skovdistrikt og Høje-Taastrup Kommune til at tage det lille område omkring gården ud af permanent skovtilplantning, og huset er i dag tilgængeligt i en lysning i skoven. Huset er markeret med hvide stolper og formidlet med en informationstavle.

43 | Kroppedal

Gården Kroppedal blev ved udskiftningen 1780 udflyttet fra Vridsløsemagle og var ved folketællingen 1787 den største af byens gårde med 134 tdr. land. På det tidspunkt bar gården navnet Store Hjørnegård. I 1950'erne var store arealer udlagt til gartneri på Kroppedal, og man uddannede landvæsenselever. Kort efter Ole Rømers landobservatorium blev genfundet, stiftedes i 1979 Ole Rømer Museet med sæde på Kroppedal. Da havde Miljøministeriet/ Skov- og Naturstyrelsen overtaget gården, som i 2001 blev videresolgt til Albertslund og Høje-Taastrup Kommuner, der ønskede at oprette et kulturhistorisk museum i bygningerne. Det skete samtidig, som en ny museumslov i 2002 trådte i kraft.

Oprindelsen til navnet Kroppedal er trods ihærdige undersøgelser endnu ikke klarlagt.

KROPPEDAL

44 | Ole Rømers landobservatorium

I 1704 grundlagde astronomen Ole Rømer et landobservatorium på Bartholin-familiens jorder ved Vridsløsemagle, "Observatorium Tusculanum", langt fra Københavns forstyrrende rystelser og lys. Fundamentet til observatoriet ligger kun få hundreder meter fra Kroppedal Museum og blev udgravet i 1978.

Ole Rømers landobservatorium var småt, men særdeles funktionelt. Fra observatoriet foretog Rømer en række observationer, der udgør den mest opsigtsvækkende del af hans astronomiske virke, de såkaldte Triduum-observationer.

Ved fundamentet til observatoriet står L. Brandstrups bronzestatue af Ole Rømer med inskriptionen:

"Ole Christensen Rømer opdagede lysets tøven,
lærte astronomen nøjere at bestemme
stjernernes plads og aabnede fysikeren vejen til
den praktiske varmemåling. Han viste det danske folk
naturvidenskabens anvendelse.
1644-1710."

45 | Porsemosen

Porsemosen ligger i udkanten af Vestskoven og har tidligere været en stor og åben sø. I oldtiden har jægere og fiskere haft ideelle livsbetingelser. Løsfund af flinteredskaber viser, at området har været beboet i både jægerstenalderen og bondestenalderen.

Nu er området en ca. 100 ha stor mose, der gennemløbes af Nybølle Å, der løber mod nordvest. Mosens tørv har været udnyttet til brændsel i århundreder og har efterladt mosen med dybe tørvegrave. Efter 2. Verdenskrig ophørte brugen af tørv, og Porsemosen er i dag fredet. Der er adgang til dele af mosen fra øst via Dyssekildevej.

46 | Stenagergård

– et nationalt kulturarvsareal

I 1889 blev der fundet to grave fra romersk jernalder i en grusgrav ved den gamle Roskilde Landevej. Et lerkar stammer sandsynligvis fra en tredje grav. De to grave lå med syv meters indbyrdes afstand, og der er sandsynligvis flere uopdagede grave på lokaliteten.

Lige nord for gravpladsen fra romersk jernalder ligger to nu overpløjede gravhøje. En boplads, der er samtidig med gravpladsen, ligger med stor sandsynlighed indenfor få hundrede meters afstand. Der er ikke eftergravet på området siden undersøgelserne i 1889. Hundreder års landbrugsdrift på stedet har givetvis slidt på gravanlæggene. Især de mindre grave, der typisk ikke er så dybt nedgravede, kan have lidt skade.

47 | Katrineberg

Kathrineberg er en herregård, som under forskellige navne har en historie, der rækker det meste af et årtusinde tilbage. Den antages gennem Snubbeslægten at kunne videreføres til Hvideætten, der rummer så prominente navne som Skjalm Hvide og biskop Absalon. Ved Reformationen 1536 kom herregården i kronens eje, men blev allerede 1542 erhvervet af rigskansler Axel Urne. Da Sivert Urne, sønnesøn af Axel Urne, døde 1661 giftede enken, Cathrine Sehested, sig igen. Hendes ny ægtemand gav da herregården navnet Cathrineberg. Etatsråd Laurids Lassen overtog gården i 1789 og lod i 1806 den gamle hovedbygning nedrive og en ny opføre. Omkring 1920 fik hovedbygningen påført en ekstra etage (ved arkitekt Anton Rosen) og er i dag psykiatrisk plejehjem under navnet Holme. Godset lod 1949-50 opføre en ny hovedbygning ved siden af og er nu sædegård. En meget markant kastanjeallé (privat) fører op til den ny hovedbygning, der endnu ligger med voldgrave.

48 | Katrineberg Kildeplads

– en offerplads fra oldtiden

Efter udgravning til moderne brønde blev der opsamlet fragmenter af et menneskekranium og kort derfra flere dyreknogler samt en mangekantøkse ved Katrineberg Kildeplads. Kraniedelene stammer formodentlig fra et moselig fra oldtiden. Dette fund viser, sammen med flere andre fund langs Hove Å, de våde engområders betydning som offerpladser gennem hele oldtiden.

Godt en kilomenter længere nordpå ad Hove Å er der også fundet kraniedele samt en ornamenteret spydspids af ben fra ældre jernalder.

Litteraturliste

Linda Boye:

- *Københavns Amt. Kulturhistorisk oversigt. Oldtiden indtil 1050.* Københavns Amt 2006.

Jens Henrik Jønsson:

- *Sten & Landskab. Sten og monumenter fortæller historier.* Danmarkshistorien i Vestskoven 2000.
- *Københavns Amt. Kulturhistorisk oversigt. Middelalder 1050-1536.* Københavns Amt 2002.
- *Edelgave området – næsten 4000 års historie.* Københavns Amt.
- *Projekt "Danmarkshistorien i Vestskoven".*

Peter Sorenius:

- *Københavns Amt. Kulturhistorisk oversigt. Nyere tid 1536-1997.* Københavns Amt 1999.
- *De døde fortæller historie. Bevaring af gravminder i Københavns Amt.* Albertslundposten 2002.
- *Landsbyer i Vestskoven. Herstedvester, Risby, Ledøje, Vridsløsemagle.* Danmarkshistorien i Vestskoven 2004.

Øvrigt materiale: www.kroppedal.dk, www.vikingelandsbyen.dk

Indeks

Kulturhistoriske glimt

1. Vestskoven
2. Herstedhøje
3. Herstedøster
4. Herstedøster Kirke og Kirkegård
5. Gravhøj i Herstedøster
6. Gravhøj i den gamle Præstegårdshave i Herstedøster
7. Hersted Industripark
8. Engene ved St. Vejleå
9. Appevad
10. Trippendals Galge
11. Herstedvester
12. Herstedvester Kirke og Kirkegård
13. Herstedvester Radiostation
14. Galgebakken
15. Hyldespjældet
16. Risby
17. Vikingelandsbyen ved Risby
18. Tingshøj
19. Risby Teglværk
20. Risby Studierne
21. Ledøje
22. Ledøje Kirke og Kirkegård
23. Ledøje Plantage
24. Ammetofte Mose
25. Stanghøj
26. Smørumovre
27. Smørumovre Kirke og Kirkegård
28. Smørumnedre
29. Maglehøjs Vange
30. Baunehøj ved Smørumovre
31. Ørkenhøj
32. Maglehøj
33. Smørumovre-depotet
34. Kong Svends Høj
35. Edelgave
36. Smørholm Voldsted
37. Gyngehøj
38. Baunehøj ved Vridsløsemagle
39. Vridsløsemagle
40. Snubbekors Høj
41. Kongehøj
42. Vikingetidshus ved Kroppedal
43. Kroppedal
44. Ole Rømers Landobservatorium
45. Porsemosen
46. Stenagergård
47. Katrineberg
48. Katrineberg Kildeplads

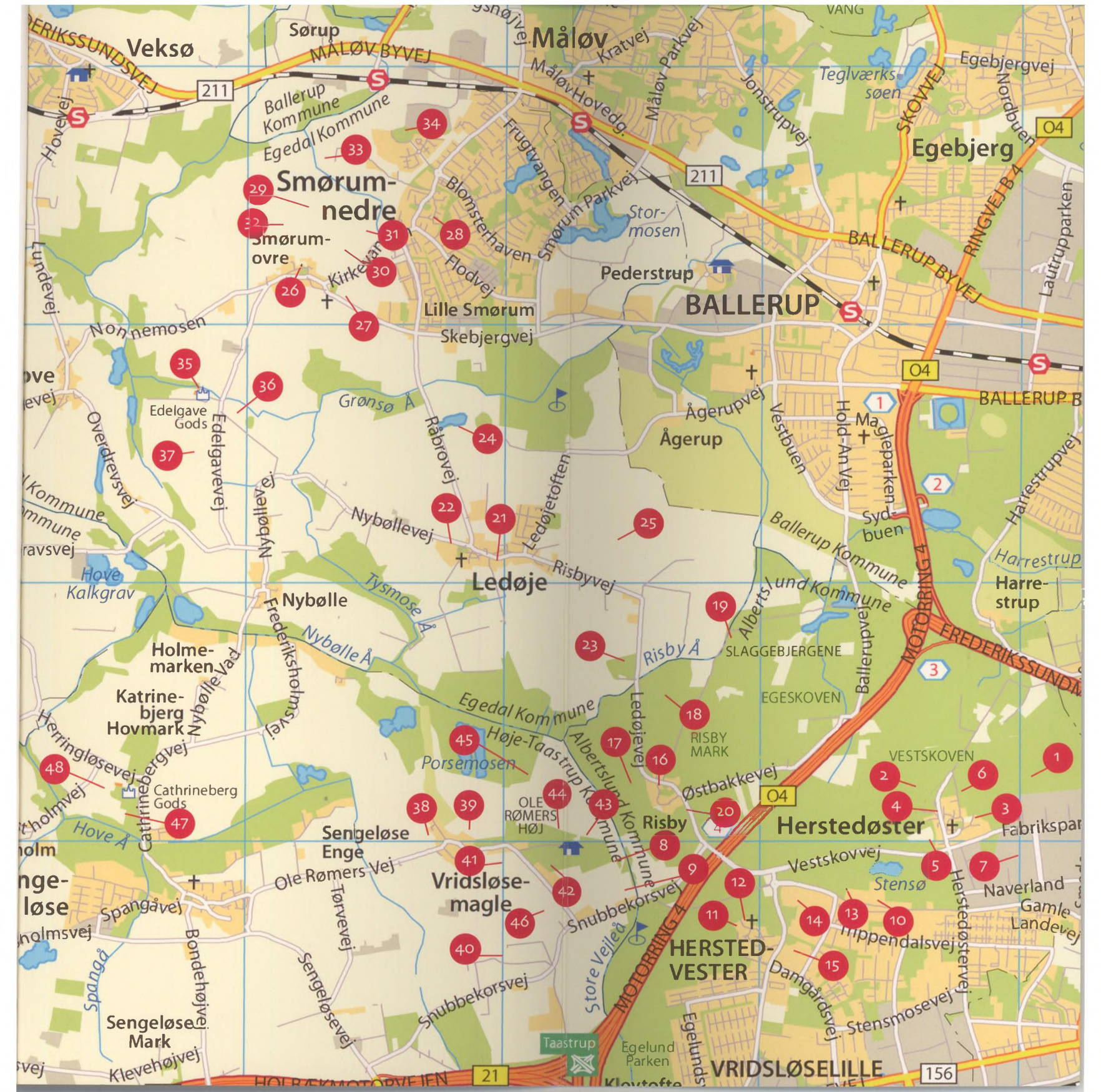

Veksø
Sørup
MÅLØV BYVEJ
Måløv
Kratvej
Måløv Parkvej
Jonstrupvej
Teglværkssøen
Egebjergvej
Nordbuen
SKOVVEJ
Egebjerg
Ballerup Kommune
Egedal Kommune
Hovevej
Smørum-nedre
Smørum-ovre
Blomsterhaven
Frugtvangen
Smørum Parkvej
Stormosen
Flodvej
Kirkevangen
Pederstrup
BALLERUP
BALLERUP BYVEJ
RINGVEJ B 4
Lautrupparken
Lundevej
Nonnemosen
Lille Smørum
Skebjergvej
Edelgave Gods
Edelgavevej
Overdrevsvej
Grønsø Å
Råbrovej
Ågerupvej
Ågerup
Vestbuen
Hold-An Vej
Magleparken
Sydbuen
Harrestrupvej
Harrestrup
Nybøllevej
Ledøjetoften
Ledøje
Risbyvej
Ballerup Kommune
Albertslund Kommune
Hove Kalkgrav
Nybølle
Tysmose Å
Nybølle Å
Frederiksholmsvej
Holmemarken
Katrinebjerg Hovmark
Nybølle Vad
Risby Å
SLAGGEBJERGENE
EGESKOVEN
Ballerupvej
MOTORRING 4
FREDERIKSSUNDM
Egedal Kommune
Høje-Taastrup Kommune
Albertslund Kommune
Ledøjevej
RISBY MARK
Herringløsevej
Cathrinebergvej
Cathrineberg Gods
Porsemosen
OLE RØMERS HØJ
Østbakkevej
VESTSKOVEN
Hove Å
Sengeløse Enge
Risby
Herstedøster
Fabrikspar
Ole Rømers Vej
Vridsløse-magle
Vestskovvej
Stensø
Naverland
Gamle Landevej
Spangåvej
Tørvevej
Snubbekorsvej
Store Vejleå
HERSTED-VESTER
Tippendalsvej
Herstedøstervej
Damgårdsvej
Stensmosevej
Bondehøjvej
Sengeløsevej
Spangå
Sengeløse Mark
Klevehøjvej
Taastrup
Egelund Parken
VRIDSLØSELILLE
HOLBÆKMOTORVEJEN
211
04
21
156

I Kulturhistoriske glimt stiller Linda Boye og Peter Sorenius skarpt på de kulturhistoriske herligheder, der er centrale i Danmarkshistorien i Vestskoven. Blikket rettes dog også udad til det omgivende kulturlandskab. Det er glimt, der er ment som øjenåbnere og appetitvækkere. Forfatterne er begge museumsinspektører på Kroppedal Museum.

ISBN 978-87-993025-1-2